

Det Europæiske Hus

NYHEDSBREV

Nr. 1

15. januar 1997

ADRESSER:

DANMARK:

Skyttemarksvej 13,
4700 Næstved.
Tlf. (+45) 55 77 47 27.
Fax (+45) 55 77 47 67.

Formand:

Alfred Dam,
Christiansvej 8,
2920 Charlottenlund.
Tlf. (+45) 39 63 43 28.
Fax. (+45) 39 63 43 15.

ALBANIEN:

Zyre e Projektit,
Shtepia Europiane,
The European House,
Post Box 1726,
Tirana.
Tlf. 355 422 5422.
Fax 355 426 2767.

RUMÆNIEN:

The European House,
Str. Înfratirii (Siloz),
BI O, SC 1, Et 2, Ap 5,
1100 Craiova.
Tlf./fax:
0040 51 14 55 05

MULIGHEDERNES NØDVENDIGHED - OG OMVENDT

Indgangen til et nyt år afstedkommer altid en eller anden status og nogle fortsæt for det nye år. Således også for *Det Europæiske Hus*.

På bare to år er foreningen kommet godt fra start. Der er travlt med en masse aktiviteter og projekter. Endnu flere er på idé- og tegneplan. DEH har allerede vist, at der kan opnås gode resultater ved at bruge de skæve situationer til at lave menneskelige løsninger. Det gælder både i Albanien, i Rumænien - og såmænd også så småt i Danmark. Foreningens motto - hvor nødvendighed og muligheder mødes - har vist levedygtighed i praksis.

Men det hele er jo ikke lutter lagkage. For at arbejde på denne måde koster også penge, selvom det gøres billigere end de fleste autoriserede standardformer. Derfor er der igen brug for at gøre opmærksom på, at vi gerne skulle have endnu flere medlemmer.

Vi skal ikke kun have flere medlemmer for at få penge til aktiviteter. Vi skal have medlemmer for at få et stærkere ståsted og engagement, når *Det Europæiske Hus* i 1997 for alvor begynder at blande sig i debatten om de svagestes muligheder for at deltage i deres lokalsamfund og den måde, vi indretter os på.

Foreningen tager ikke partipolitisk stilling til, hvad der skal gøres. Men *Det Europæiske Hus* er jo skabt på en holdning om, at der kan og skal skabes muligheder for alle til at tage del i og at påvirke deres liv. Derfor vil DEH også være med i både debatten om, hvor nødvendighed og muligheder skal mødes, og igangsættelse af de initiativer der udmøntes. Det gælder, hvadenten det er den nye bistandslov i Danmark, tilbuddene til psykisk syge i Danmark, Albanien eller andet steds, uddannelse og tilbud til udstødte unge osv. osv..

Det Europæiske Hus har derfor det fortsat for 1997 at tage synlig del i udformningen af de muligheder, der skabes for at bygge et fælles hus med respekt for den enkeltes særlige forudsætninger. Dette vil forhåbentlig afspejle sig i et fyrværkeri af gode initiativer og samarbejder, som gamle - og nye - medlemmer vil sætte pris på.

Med dette fortsat ønskes alle et godt nytår 1997.

Henrik Haubro.

SIDDER VI PÅ TVÆRS I DE UNGES UNIVERS?

Dette var titlen på en temadag DEH afholdt i november.

Oplægsholderne var forfatteren og redaktøren fra P4 Tine Bryld, den tidligere næstformand i SL og nuværende leder af Formidlingscenter Øst Sissel Lindgaard og DEH's formand Alfred Dam.

Hvorfor når den etablerede rådgivning ikke ud til de unge, som synes mest forladte? Hvorfor er den betydelige offentlige service uinteressant for grupper af unge, og hvorfor er der så store grupper af 2. generationsindvandrere, som kun kan opnå et fællesskab på gaden og i vredesudbrud? Det sociale teknokrati svarer med strukturdebatter, kvalitetsmålinger og mere af samme skuffe, som grupper af unge afviser.

Man kan ikke forvente svarene på spørgsmålene hos systemerne og de voksne, som de unge tager afstand fra. Hos de unge da? Hos de unge, der mangler selvværd, som har mistet tilliden til de voksne, som er selvdestruktive og voldelige? Ja, det mente oplægsholderne. Svarene ligger i at støtte de unges initiativer, give ansvar og forpligtende udfordringer. Men svarene ligger også i ikke at betragte de unge som homogene grupper, men at hjælpe dem som enkeltpersoner - selvom de altså ind imellem optræder som grupper.

Det er såmænd ikke så væsentligt, om man kan løse den enkeltes problem. Det er vigtigere at lytte engageret, medansvarligt og kærligt - og ikke være vigende overfor den problematiske adfærd.

De udstødte, fortabte og modløse unge har meget lidt glæde af den udvidede offentlige service. De afviser den oftest. Man må tage dem alvorligt og ikke blot møde dem med fortrydelse over, at de ikke kan bruge samfundets tilbud.

Man kom langt omkring. Og endelige svar på spørgsmålene blev naturligvis ikke givet, men der blev startet en samtale mellem interesserede på tværs af de normale fag- og institutionsgrænser. En samtale som bør fortsættes.

Gerne, - og gerne i et større forum. □

AKTIVITET PÅ KURSUSFRONTEN

DEH er ikke kun ved at blive mere aktiv med temadage og kurser i Danmark. Også i vores projekt i Albanien har der været mange aktiviteter igang:

Kursus om rådgivning

I samarbejde med *IRCT i Danmark* (Internationale Rehabiliteringscenter for Torturofre) blev der afholdt kursus om rådgivning for mennesker med psykiske kriser. Deltagerne i kurset var nuværende og kommende psykiatere fra Universitetshospitalet i Tirana, Forvaringsanstalten i Tirana og distriktspsykiatrisk klinik i Tirana.

Etik i psykiatrien

I samarbejde med *National Board of Mental Health* og *den albanske psykiaterforening* afholdt DEH en temadag om etiske standarder i psykiatrien, som de er kommet til udtryk i WHO's guidelines og WOP's Madrid-dokument om etik i psykiatrien. Disse internationale principper blev sat i sammenhæng med den nye psykiatrilov i Albanien, og der blev særligt fokuseret på menneskerettigheder, tavshedspligt og patienters og deres familiers rettigheder og muligheder.

Aktivering af patienter

I forlængelse af det konkrete on-the-job projekt, DEH gennemførte omkring kroniske patienter på Universitetshospitalet i Tirana, afholdtes en kursusdag med forstander Lis Hjöllund og stedfortræder M. Lohse, Amtsplejehjemmet Saxenhøj for medarbejdere på hospitalet. Temaet var organisering af personale, så patienterne får større muligheder for at deltage i aktiviteter. Tidligere har de bare siddet passive hen.

Kursusdagen var på denne måde en sammenkædning og opsamling af den videre indsats, hvor der indføres egentlig værkstedsaktivitet og ture for patienterne. Noget af det, der skal arbejdes videre med i 1997.

Desuden har der været afholdt et par kursusdage for personalet i *Vila Dea* om pædagogisk planlægning (med udgangspunkt i de konkrete brugere). Der har været et par introdage med Child Development Center om informationsarbejde. Og meget andet. Alt dette følges op i de kommende måneder. □

ALBANERNE INTERESSERET I DANSK PSYKIATRI

I december måned var DEH arrangør for et meget koncentreret besøg af den albanske *National Board of Mental Health*. Projektet blev gennemført med støtte fra Demokratifonden.

Formålet med besøget var at give den albanske kommission et indtryk af den danske politik og praksis på psykiatriområdet, og de 8 gæster fik nogle travle dage med besøg i ministerier, folketing, Københavns kommune og Fyns amt.

Gæsterne gav udtryk for stor interesse - og også forbavselse - overfor mange af de indtryk og informationer, de fik under besøget. Man ville tage hjem og bruge det i den videre tilrettelæggelse af den albanske politik. Og den albanske bestyrelse håbede på et videre godt samarbejde med DEH i Albanien, hvor der allerede er sket mange positive fremskridt.

DEH håber også, at *National Board of Mental Health* i Albanien vil vise sig at blive en styrkelse af indsatsen og udviklingen på det psykiatriske område, fordi det her er første gang, at sundheds-, social- og undervisningsministerierne i Albanien har sat sig sammen for at lave en koordineret indsats. □

NY ETAPE AFSLUTTET I TIRANA

I december blev DEH færdig med en ny etape i renoveringen af det psykiatriske hospital i Tirana. Der er nu gjort klar til ambulatoriefunktion og værksteder, som skal starte her først 1997.

Desuden er facaden på hospitalet blevet gjort i stand, så det fremtræder som et flot og spændende - og anderledes - hus. Både ude og inde. *Har du lyst til at se det, kan du bestille et flot billede på DEH's kontor for kun 30 kr..*

Nu mangler kun renovering af 2. sal, der som tidligere meddelt blev sat i stå af dårligt italiensk arbejde med de sanitære installationer, der bevirker, at væggene fortsat driver med vand og fugtighed. Desuden blev situationen ikke gjort lettere af, at en hollandsk organisation sprang fra deres tilsagn om at financiere renoveringen. Men alt dette håber vi, falder på plads i 1997.

DEH's projekt vil nu koncentrere sig om at få iværksat en lokalpsykiatrisk service i den lille by Korce, der ligger på grænsen til Makedonien. Og så iøvrigt få lavet et nyt køkken på det værste hospital i Elbasan samt få lidt gang i ibrugtagningen af et nyt hospital i Kruje. □

VILA DEA

Som en af de vigtigste dele i DEH's projekt i Albanien lykkedes det i sommeren 1996 at få startet en lille boenhed i Tirana: *Vila Dea*. Her bor nu 4 unge, der flyttede ud fra det psykiatriske hospital i Elbasan, hvor de levede under frygtelige forhold, som tidligere har været omtalt i Nyhedsbrevet.

Lume Zajmi, der er daglig leder af *Vila Dea*, har lavet en rapport om udviklingen, som vi synes er et godt billede på, at noget spændende er på vej til at blive virkelighed i Albanien. Vi bringer et uddrag af rapporten:

“Udviklingen i arbejdet i psykiatri-huset *Vila Dea*, der har været igang siden 1. juli 1996 med 3 ex-patienter fra det psykiatriske hospital i Elbasan, har løst mange problemer, og forskellige situationer har medført gode ændringer hos de unge. Ikke kun i personalets øjne, men for alle, der ser dem på gaden, besøger huset og for andre, der interesserer sig for deres udvikling.

I al den tid - 5 måneder - har der været masser af angst og spændinger for pædagogerne og for de unge. Jeg kan ikke undlade at fortælle om bidraget fra køkkendamen, rengøringsdamen og chaufføren, der er tilknyttet huset. Udover at varetage deres hovedopgaver har de formået at inddrage de unge i arbejdet sammen med os.

Det er nemlig ikke nok bare at gøre sit arbejde, når der er tale om en bolig eller et psykiatrisk hus som *Vila Dea*. De, der bor her, har forskellige udgangspunkter og muligheder for deres liv, og disse bliver større med et systematisk arbejde, der involverer køkkendamen, rengøringsdamen og chaufføren.

Eksempelvis var de unge ved indflytningen næsten kun optaget af mad. Deres interesse for mad og deres fylden i maven kunne ses i deres øjne, og de tilbragte det meste af deres tid i køkkenet for →

at spørge om mad eller hugge den. Det var i denne tid køkkendamen gav dem kærlighed og den mad, de så gerne ville have. Men hun forstod også deres muligheder og bad dem om at hjælpe sig, så de blev aktive i huset. Især har den ene lært en masse og er med nu.

På samme måde fik rengøringsdamen dem med i sine opgaver med at vaske gulv, sætte ting på plads osv.. Noget der var helt ukendt for dem, fordi de har levet et liv i total hengemthed. Denne inddragelse af de unge i arbejdet i huset og aldrig miste en mulighed for sammen med pædagogerne at lære dem, hvordan man skal gøre ting, har været den rette stimulation.

Energien fra især den ene af de unge, Fatjoni, får ham til at tage tingene ud af hænderne på f.eks. rengøringsdamen, og hjælpe til med rengøringen i huset. Edison elsker at have rent og pænt tøj på, og han vil gerne være med til at sy og stryge, og det giver god kontakt til alle i huset.

Når de praktiske gøremål i huset er gjort, tager pædagogerne de unge med ud at gå tur, køber ind og leger. At køre en tur er noget ganske særligt, som de unge holder meget af. De er stille eller griner og synger. Derfor kører de en tur hver eftermiddag, og de er lykkelige, når chaufføren tager dem med i minibussen. Chaufføren er en rar mand, der leger og laver sjov med dem, og som tager dem med på gode ture - også udenfor hans arbejdstid.

Personalet i huset har en god holdning og vil forsøge at forbedre betydningen af dette hus med dets problemer og glæder, så det kan bidrage til, at alle får mulighed for et godt liv ud fra den enkeltes muligheder."

Sidste nyt: Vila Dea flytter til et andet hus 15.2.97. Et hus, der både giver bedre muligheder og er billigere end det nuværende. Derved øges mulighederne for at lave aktiviteter sammen med de unge.

Og forinden kommer hele personalet og de unge på besøg i Danmark fra 25.1.-5.2. for at besøge nogle danske bofællesskaber og se, hvordan vi har indrettet os her i landet. Besøget vil især fokusere på den aktive deltagelse. ☐

LETLAND

Ole F. Hermansen, der er konsulent i DEH, besøgte 19.-25.10.96 Den sociale højskole "Attistiba" i Riga, dels som gæstelærer, dels som konsulent. Under besøget deltog Ole F. Hermansen i åbningen af højskolens nye "Centre for Research in Social Work", der er blevet etableret med midler fra "Danish-Latvian Special Assistance Fund".

Endvidere havde Ole F. Hermansen møder med repræsentanter fra det lettiske socialministerium og undervisningsministerium, hvor man især drøftede behovet for uddannelse af de til højskolen knyttede praktiklærere for de studerende.

Begge ministerier såvel som højskolen udtrykte interesse for et samarbejde med DEH om iværksættelse af en sådan uddannelse. Den vil omfatte kursusvirksomhed samt udarbejdelse af en håndbog for praktiklærerne. Projektet vil blive søgt gennemført i løbet af 1997. ☐

..... OG SÅ LIDT OM NYHEDSBREVET!

Alle, der har prøvet at lave et nyhedsbrev eller anden lignende information vil vide, at det er svært at vælge lige det rette stof. Og det bliver let enten for langt eller for afsnuppet.

I DEH's nyhedsbrev forsøger vi at fortælle om nogle af de aktiviteter, vi finder mest repræsentative for foreningens indsats. Og at gøre det på en sådan måde, at den enkelte information kommer i en sammenhæng, der gør det muligt at forstå den. Men det betyder også, at vi må udelade en del af pladshensyn.

Vil du vide mere om foreningen, end du kan læse i Nyhedsbrevet, er du altid velkommen til at ringe til kontoret for at høre nyt. Der sker nemlig en masse. Men vi håber, at du fortsat føler dig rimeligt informeret og ikke tøver med at give Nyhedsbrevet til andre. Måske vil de også gerne være medlemmer! ☐

Redaktion: Bodil Holvad, tlf/ fax 54 85 95 99